

VERSLAG VAN DE LEERSTOEL COMPARATIVE PUBLIC SECTOR EN CIVIL SERVICE REFORM

2022

Prof. dr. F.M. van der Meer

Den Haag, januari 2023

Inleiding

De Leerstoel Comparative Public Sector en Civil Service Reform is ondergebracht bij de Universiteit Leiden, Faculteit Governance and Global Affairs te Den Haag. Bijzonder hoogleraar is prof. dr. F.M. van der Meer.

Meerjarenagenda Leerstoelen CAOP

De Leerstoelen verbinden wetenschap met beleid en praktijk en werken vanuit een gezamenlijke meerjarenagenda die in 2018 is geactualiseerd en loopt tot en met 2022: “Transformaties en verschuivingen in het publiek domein. Consequenties voor kwaliteit van arbeid en arbeidsverhoudingen”. Deze agenda vormt (mede) het kader voor activiteiten.

In de meerjarenagenda komen de algemene ontwikkelingstendensen in het publieke domein tot uiting in drie centrale spanningsvelden op verschillende niveaus:

1. Effectiviteit versus legitimiteit van overheidshandelen (de verhouding tussen overheid en burger)
2. Zekerheid versus flexibiliteit in arbeidsverhoudingen en personeelsbeleid (de verhouding tussen werkgever en werknemer)
3. Decentralisatie versus integraliteit van bestuur (de verhouding tussen de verschillende bestuurlijke niveaus)

In mijn activiteiten als leerstoelhouder heeft met name het eerste aandachtspunt een centrale aandacht gekregen. Eigenlijk geldt dat ook voor de onderwerpen drie en twee. Bij twee wordt met name naar het strategisch niveau gekeken. In mijn werk probeer ik de drie thema's met elkaar te verbinden. De drie spanningsvelden komen zo op verschillende maar verbonden manieren terug in de werkzaamheden.

Onderwijs

Het onderwijs omvatte in de bachelor Bestuurskunde Leiden Den Haag de cursus OBBW in jaar 1. Ik heb daar hoor- en actualiteitencolleges gegeven in samenwerking met de juniordocenten. De evaluaties waren goed. In de overgangsregeling van de Master MPS heb ik een literatuurmodule (20 studenten) en een challenge Organisatieverandering (25 studenten) gegeven. De laatste studenten in de overgangsregeling worden nu nog begeleid; nu ook de gsystematiseerde overgangsregeling wordt afgebouwd. In het nieuwe MPS BA programma heb ik de Challenge en het profielvak verzorgd. Het komende jaar zullen challenge en profielvak op dezelfde wijze worden gegeven met enige marginale aanpassingen. In het verlengde van de overgangsregeling heb ik een twaalftal scriptiestudenten naar een positief resultaat begeleid. De waardering was erg hoog (zie evaluaties). Een viertal van de 'achterblijvers' is meegenomen naar het nieuwe jaar. Voorts heb ik het coördinatorschap van deze MPS BA stroom. Naast deze reguliere onderdelen ui

het onderwijsprogramma bestuurskunde heb ik binnen en buiten CAOP verband een groot aantal lezingen gehouden voor practioners in het openbaar bestuur. Vermelding verdient dat ik dat ook voor de BIL heb gedaan, naar aanleiding van het verlenen van het erelidmaatschap van de studentenvereniging bestuurskunde BIL. Tevens heb ik in dit jaar deelgenomen aan een visitatiecommissie voor de her-accreditatie van het bachelorprogramma Public Governance cross borders en het Master programma Comparative Governance van de universiteiten Twente en Munster in Duitsland.

Onderzoeksactiviteiten en lezingen, seminars en interviews Frits van der Meer 2021-2022

Zoals in eerdere jaren is er in overeenstemming met het onderzoeksplan van de leerstoel een aantal activiteiten ontplooid. De onderzoekoutput betrof onder meer artikelen, lezingen en congresbijdragen. Mede gebruikmakend van een vergelijkend perspectief is ingegaan op de positie en benodigde kwaliteiten van ambtenaren als gevolg van fundamentele veranderingen in het openbaar bestuur als gevolg van de opkomst en verandering van het multilevel governance systeem in het publiek domein en in verband daarmee de enabling state. Ook is het openbaar bestuur geadviseerd op dit terrein. Voorts heb ik evenals vorig jaar een bijdrage geleverd aan een EUPACK-onderzoek in opdracht van de Europese Unie. Ook heb ik in CAOP verband geparticipeerd in bijeenkomsten, webinars en expertmeetings; onder andere over bouwen aan vertrouwen, medezeggenschap en tegenspraak, over de begrotingsplannen van het kabinet en met expertisegroepen binnen het CAOP.

Publicaties

1. Meer F.M. van der & Dijkstra G.S.A (2022) Beperk de toegang van 'ideële' organisaties tot de rechter, In *Liberale Reflecties* 63(3): 43-49.
2. Meer F.M. van der & Dijkstra G.S.A. (2022), An Unbound Prometheus: Bureaucracy, Technology, Technocracy and Administrative Innovation, *Administrory. Zeitschrift Für Verwaltungsgeschichte* 6(1): 208-218.
3. Redactie (2022) *Administrory. Zeitschrift Für Verwaltungsgeschichte* 6
4. Kerkhoff A.D.N. & Meer F.M. van der (2022), Serving the public interest of democratic pluralism: a brief history of Dutch government-media relations (1814-present). In: Colombo E. (red.) *Le istituzioni e le idee. Studi indisciplinati offerti a Fabio Rugge per il suo settantesimo compleanno / English: Institutions and ideas. Interdisciplinary studies offered to Fabio Rugge for his seventieth birthday.*: Giuffrè.
5. Meer F.M. van der & Dijkstra G.S.A. (2022), Incentives and obstacles to the public sector and civil service reform: a conceptual analysis, *Zarządzenie PublicznePublic Governance* 4(58): 5-16.
6. Meer F.M. van der (2022), Politics, bureaucracy and society in crisis? Trust and the quality of public service delivery: causes and solutions.
7. Meer F.M. van der & Dijkstra G.S.A. (2022), The politics of staffing. In: Ladner A. & Sager F. (red.) *Handbook on the politics of public administration*. Cheltenham, UK: Edward Elgar. 199-210.
8. Meer F.M. van der & Dijkstra G.S.A. (2022), De zorg voor een deugdelijke ambtelijke dienst en openbaar bestuur: de bestuurlijke en juridische borging, *De Hofvijver* 12(131).

9. Meer F.M. van der (2022), Naar een daadwerkelijke vernieuwing van de Rijksdienst via een upgrade van de ambtelijke organisatie: prioriteiten voor de beleidsafdeling 'organisatie Rijksdienst' van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijkrelaties- in de kabinetsperiode Rutte IV: two-pager voor de nieuwe minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijkrelaties (Public Administration, FGGA, Leiden)
10. Meer F.M. van den (2022), Openbaar bestuur en samenleving in crisis? Een Essay, *Binnenlands bestuur* 43(37): 20-24 (5).
11. Dijkstra G.S.A. & Meer F.M. van der (2022), Voorstel voor een grondswetwijziging: een hoogste bestuursrechter terecht weer op de agenda, *De Hofvijver* 12(135).
12. Meer F.M. van der (23 september 2022), De compensatiemaatschappij is een doodlopende-weg. Geïnterviewd door Jongsma M. (Het Financiële Dagblad).
13. Meer F.M. van der (2022), Politiek, bureaucratie en samenleving in crisis: de bijdrage van de bestuurskunde aan problemen en oplossingen, *Bestuurskundige Berichten* 37(1): 18-21.
14. Frits van der Meer, Naar een betrouwbare, veerkrachtige en robuuste bureaucratie: mogelijke tekortkomingen en herstelwerkzaamheden. Ter gelegenheid van Afscheid Theo Toonen als hoogleraar en decaan, 25 April 2022.
15. Meer F.M. van der (29 juni 2022), Steeds meer politici bedreigd door demonstranten: 'Ik vraag me af wie straks de politiek nog in wil' for Eenvandaag (NOS 1)
16. Meer F.M. van der (12 juni 2022), Boerenprotest, stelt hoogleraar, was een vorm van mentale bedreiging. 'Dit breekt de samenleving af'. Geïnterviewd door Egmond J. van (Trouw).
17. Meer F.M. van der (2022), Bouwen aan hernieuwd vertrouwen. The Hague: CAOP.' ' '

Publicaties ingang gezet

1. Frits van der Meer, Gerrit Dijkstra & Alexander de Becker (2022), *Law, Government and Public Governance": perspectives and implications for Government and Bureaucracy*, London: Palgrave.
2. Redactie en twee hoofdstukken in boek gevallen bewindspersonen.
3. Hoofdstuk in Palgrave boek met Toon Kerkhoff over opleiding en training van ambtenaren in historisch perspectief. .
4. Jaarboek Administory over Bureaucracy and Innovation (2022).
5. Staat van de Ambtelijke Dienst van het CAOP in samenwerking met ROB, Wrr en SCP (te verschijnen eind 2022/ begin 2023). Met daarin drie hoofdstukken (inleiding, conclusie en een verdiepend hoofdstuk).
6. Vertaling en internationalisering/ veronnederslandiging boek Openbaar bestuur en ambtelijk apparaat (Government and the civil service system: werktitel).

Lezingen, voordrachten en platformfunctie:

1. Lezing CIVCL-diplomaten introductie Nederlands bestuurlijk bestel 21/06/2022,
2. Introductie bestuur medewerkers CNTV 18.1/10/05/2022;
3. Bijdrage aan Webinars Bouwen aan vertrouwen (slotwebinar in juni)
4. Bijdrage aan Webinar over Loyale Tegenspraak i.s.m. CAOP op 6 oktober

5. Bijdrage aan Webinar Na de verkiezingen i.s.m. CAOP op 24 oktober
6. Bijdrage aan interne CAOP brainstorm over de 'crisis' van 29 november
7. Voordracht PhD Dual PhD September 2022
8. Interviews aan Trouw, NOS, Een vandaag, NRC
9. Two pager voor nieuwe minister van Binnenlandse Zaken: Naar een daadwerkelijke vernieuwing van de Rijksdienst via een upgrade van de ambtelijke organisatie: prioriteiten voor de beleidsafdeling 'organisatie Rijksdienst' van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties- in de kabinetsperiode Rutte IV.

Overige onderzoeksactiviteiten

1. Promotiecommissies en begeleiding

- Ton van Gestel, 'Publiek initiatief in de publieke ruimte; common ground voor de civil society with dr. C. Van Eijck'.
- Kees Nagtegaal, Twentieth century Refugees and the Netherlands. A struggle between immigration control and humanity with prof. Dr. J Raadschelders.
- Ehsan Jami. Dutch policy on ethnic profiling in crime prevention with Dr. J Mathijs
- 4. Rigtje Passchier, The enabling state at the municipal level and co-production in the social domain with Dr. G.S.A. Dijkstra.
- Nelly Samosir, The relationship between public sector reform and the change in the level of public sector corruption and public integrity in Indonesia in the post-Soeharto period? Met Mr. Dr. G.S.A. Dijkstra
- Victor Posthuma. The role of the media in the fall of political officeholders 2002-2017 with prof. Dr. J. de Jong.
- Lex Noyon, Groene Hart, met dr. Y Kleistra.

Lidmaatschappen

- Lid NWO-commissie beoordeling aanvragen PhD beurzen voor leraren, beoordeling VIDI-aanvraag,
- Lid en voorzitter van internationale commissie ter beoordeling van aanvragen ingediend bij Poolse NWO
- Lid visitatiecommissie Master Twente Munster ("Public Governance across Borders" and "Comparative Public Governance").
- Redactielid meerdere tijdschriften: International Journal Public Policy, Public Governance Quarterly, Foundation of Government and Public Administration Palgrave Macmillan. Editorial board Administory. Journal for the history of public administration